

VALGPROTOKOLL

Valgkrets Kandidater/stipendiater på forskerutdanningen ved SV-fakultetet

Valg til Programstyret for ph.d.-programmet ved SV-fakultetet

Antall som skal velges: 2 medlemmer og to varamedlemmer

Valgperiode 15.05.2012-30.06.2013

Innkalling

Innkallingen ble utsendt	E-postvarsel til enhetene: 23.04.2012		
Valgmøtet innkalt til	Sted	Dato	Tidspunkt
	Auditorium 6	25.04.2012	kl 10-12 11.30

Antall fremmøtte (+fremmøtte u/stemmerett)	Antall stemmeberettigede totalt
9 (inkl. sekretær i Programstyret)	8

Valgmøte

- Møteleder Svein-Erik Grøndahl refererte innkallingen
[og spurte om noen hadde merknader til den.] *Ingen merknader (trass som innkalling)*
- Valg av valgstyre

Følgende ble foreslått som valgstyre:	Christer Gulbrandsen
	Vibeke Wøien Hansen
	Johanna Ståkkwedra
Disse ble valgt til valgstyret:	
	De Tre foreslåtte over
Følgende ble valgt til leder:	Christer Gulbrandsen

- Lederen av valgstyret overtok møteledelsen.
- Forslag på kandidater. (Valgreglementet § 9).
Forslagene ble levert skriftlig og referert av møtelederen før strek ble satt for innlevering av forslag. [Forslagsstillerne kan bes om å begrunne sine forslag.]

Følgende forslag ble fremmet:

Kandidat	Forslagsstiller
Astrid Sandspr } repr.	
Inga Yderbond }	
1. Kibeke Wøien Hansen	
2. Andres Hvidsten	
3. Johanna Storkwoda	
4. Nina Yestlund	

vara

5. Forenkling av valget?

Valgmøtet fattet følgende vedtak:

[I hht § 8.3 kan et valgmøte enstemmig beslutte at et valg skal gjennomføres som et flertallsvalg (på møtet)]

Enstemmig

6. Valgoppgjøret

a. Hvis forenklet: Resultatet av valget på valgmøtet

[Skjema for resultatet av valgoppgjøret på neste side]

b. Hvis ikke forenklet: Forslaget på kandidater går til elektronisk valg postvalg.

[Avslutt med punkt 7 og valgstyrets underskrifter.]

7. Valgmøtet ble avsluttet kl. 11 59. Valgstyrets leder leverte umiddelbart etter møtet valgprotokoll/forslag på personer til fakultetssekretariatet.

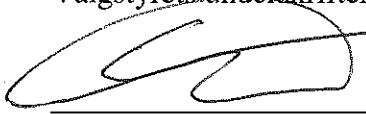
11/11

Valgoppgjør – Hvis avsluttet valg på valgmøtet

Medlem/vara	Navn	Stemmetall
Valgt medlem	Astrid	8
Valgt medlem	Inga Ydersbond	8
1. vara	Vibeke Wøien Hansen	8
2. vara	Andreas Hvidsten	8
3. vara	Johanna Strikwerda	8
4. vara	Nina Vestlund	8

Antall avgitte stemmer: 8

Valgstyrets underskrifter:

 Vibeke Wøien Hansen Johanna Strikwerda

Christoffer Gulbrandsen Vibeke Wøien Hansen Johanna Strikwerda

Blindern, 25. april 2012

Til: Programstyret for ph.d.-graden ved SV

Fra: Sekretæren

Dato: 14.05.2012

VEDTAKSSAK

Presisering av formulering i Programplan for ph.d.-programmet i samfunnsvitenskap ved UiO under punkt 8 om innlevering og bedømmelse

En bedømmelseskomité har henvendt seg til fakultetet med spørsmål om tolkningen av punkt 8 i vårt regelverk, både den norske og engelske versjonen. Det er særlig annen setning i annet avsnitt under som naturlig kan tolkes som at komiteen kan be om substansielle endringer/revisjoner i en avhandling som de ellers anbefaler kan godkjennes for disputas:

«8. Innlevering og bedømmelse

Bestemmelser om avhandlingen og bedømmelsen av den finnes i Forskrift for ph.d.-graden ved Universitetet i Oslo, §§ 10 ff.

Bedømmelseskomiteen har normalt en frist på seg på 3 måneder til å avgi innstilling.

Dersom bedømmelseskomiteen finner at avhandlingen kan forsvares uten store endringer, får doktoranden skriftlig beskjed om det minst en måned før disputasen. Komiteen kan gi anvisning på enkelte konkrete, mindre endringer kandidaten anbefales å innarbeide i den endelige avhandlingen. Den listen over formelle/språklige endringer doktoranden selv søker om å få gjøre i avhandlingen (erretalisten) kommer i tillegg til dette.

Dersom bedømmelseskomiteen finner at avhandlingen etter revisjon antas å kunne forsvares, men at det må gjøres vesentlige endringer, gir komiteen en anbefaling om det til fakultetet. Dersom fakultetet godkjenner dette, får doktoranden en frist til å innarbeide disse endringene i den endelige avhandlingen. Denne fristen skal maksimum settes til 6 måneder. Komiteen foretar så den endelige vurderingen av om den reviderte avhandlingen er verdig til å forsvares for ph.d.-graden.

Dersom bedømmelseskomiteen finner at avhandlingen ikke kan rettes opp i løpet av ca 6 måneder, så skal den refuseres.»

Fakultetet har alltid ment at de mindre endringer som komiteen kan gi anvisninger om skal være av formell eller redaksjonell karakter, dvs. samme type endringer som kandidaten selv kan foreta og redegjøre for i sin errataliste. Men dette er knapt presisert fra fakultetets side, selv om det i en beskrivelse om bedømmelseskomiteens innstilling heter det at:

«Det er vanligvis kandidaten selv som tar dette initiativet, men det hender at en komité i et vedlegg til sin innstilling viser til formelle feil/mindre rettelser de gjerne ser rettet opp før disputas. Uansett forutsettes det at kandidaten sender inn en egen oversikt (“errataliste”) over alle disse rettelser til instituttet som ønskes foretatt.»

Beskrivelsen i punkt 8 burde etter min vurdering beskrive tydeligere forskjellene mellom «gult» og «rødt» lys i de to siste avsnittene, forskjeller som har med hvor graverende og/eller omfattende manglene er i forhold til vår standard for en avhandling som er verdig til å forsvares i disputas. Om gult lys heter det for eksempel «... at det må gjøres vesentlige endringer, ...», en formulering som også gjelder underkjente avhandlinger.

Forslag/utkast til presisert formulering av punkt 8 i programplanen (endringer i kursiv):

«Bestemmelser om avhandlingen og bedømmelsen av den finnes i Forskrift for ph.d.-graden ved Universitetet i Oslo, §§ 10 ff.

Bedømmelseskomiteen har normalt en frist på seg på 3 måneder til å avgi innstilling.

Dersom bedømmelseskomiteen finner at avhandlingen kan forsvares uten store endringer, får doktoranden skriftlig beskjed om det minst en måned før disputasen. *Komiteen kan i et vedlegg foreslå enkelte språklige eller redaksjonelle endringer kandidaten anbefales å innarbeide i den endelige avhandlingen. Slike endringer kan kandidaten ta inn i sin errataliste over formelle/språklige endringer som doktoranden søker komiteen om å få gjøre i avhandlingen.*

Dersom bedømmelseskomiteen finner at avhandlingen *i sin nåværende form ikke kan godkjennes for disputas*, men at avhandlingen etter en revisjon antas å kunne forsvares, gir komiteen en anbefaling om det til fakultetet. *Komiteens anbefaling må konkretiseres.* Dersom fakultetet godkjenner anbefalingen, får doktoranden en frist til å innarbeide disse endringene i den endelige avhandlingen. Denne fristen skal maksimum settes til 6 måneder. Komiteen *gir så sin endelige innstilling* om den reviderte avhandlingen er verdig til å forsvares for ph.d.-graden.

Dersom bedømmelseskomiteen finner at avhandlingen *har graverende mangler og/eller omfattende svakheter som ikke kan rettes opp i løpet av ca. 3 måneder på heltid*, så skal den refuseres.»

Andre endringer i ph.d.-programplanen?

Det kunne vært ønskelig å endre også andre deler av programplanen. Det er for eksempel naturlig å ta inn i innledningen av planen, knyttet til målet med ph.d.-utdanningen, det programstyret vedtok i forrige møte om læringsutbyttet etter fullført ph.d.-grad i samfunnsvitenskap. Siden det er grunn til å tro at det relativt snart blir behov også for andre endringer i programplanen, begrenses endringsforslaget til punkt 8, der særlig endringene i annet avsnitt i planen kan betraktes som en «hastesak». Den må følges opp med en revisjon også av den engelske beskrivelsen.

Til: Programstyret for ph.d.-graden ved SV
Fra: Sekretæren
Dato: 15.05.12

Utkast til beskrivelser av læringsutbyttet etter gjennomført ph.d.-utdanning ved fakultetets studieretninger

Implementering av det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket (NKV) er behandlet i de to siste møtene i programstyret.

Bestillingen fra fakultetet til enhetene om å beskrive læringsutbytte for egen studieretning er gjengitt i vedlegg 1. Denne beskrivelsen skulle ta utgangspunkt i den utbyttebeskrivelsen programstyret vedtok i siste møte 23.02.12.

I vedleggene 2-6 finnes de innspillene vi har fått til utbyttebeskrivelser fra hhv. ISS, ISV, SAI, TIK og ØI. PSI har i en e-post til fakultetet gitt melding om at forskningsutvalget ved instituttet fant at det var greit å bruke fakultetets generelle beskrivelse som den er, eventuelt bruke sammenfatninger/deler i beskrivelser av studieretningen psykologi på nettet.

Enheten er underveis i arbeidet fått melding om at de ikke bør legge mye mer inn i arbeidet med egen utbyttebeskrivelse enn det de selv kan få nytte av i sin egen presentasjon på nettet. Dette blant annet fordi signalene har vært så svake fra nivåene over om hvordan beskrivelsene skulle brukes og utformes, og fordi det kan være fornuftig med først å legge fram utkast som enhetene kan velge å revidere når en ser hvordan andre enheter har formulert seg. (Det kan også gjelde fakultetets beskrivelse.) Ut fra et slikt perspektiv kan dette være et forslag til vedtak i programstyret, litt avhengig av hvordan diskusjonen går:

Programstyret tar de fremlagte forslagene fra enhetene til utbyttebeskrivelser til etterretning. (Dette er en endring av forslaget til vedtak i saklista, der det står at programstyret «godkjenner» forslagene.)

Hvordan skiller utbyttebeskrivelsene for studieretningene seg fra fakultetets fellesbeskrivelse?

- Først og fremst ved at fagområdet i fakultetsbeskrivelsen er presisert, eventuelt avgrenset ytterligere til f.eks. å skrive at «kandidaten er i forskningsfronten i sin del av statsvitenskapen»
- Ambisjonsnivået er i en del tilfeller senket ved at punkter er sløffet (...komplekse, tverrfaglige prosjekter; nyskapende virksomhet; «beherske fagets vitenskapsteori»; utviklingsarbeid), eller et mindre pretensiøst ord er valgt (SAI: «anerkjent» i stedet for «høyt» internasjonalt nivå), eller den gjennomgående presensformen «kan» er erstattet med presens futurum-formen «skal kunne» (hos ISS).
- Enkelte fag har profilert seg på enkelte kompetanser de mener de er sterke på. Her kan det være vi bør drøfte tillegget hos ISS om at kandidaten skal «kunne gi undervisning innenfor fagområdet med utgangspunkt i egen forskning» siden andre fag kan mene at det også gjelder dem. (Og hvor i selve forskerutdanningen, utenom pliktarbeidet, får de denne ferdigheten?)

PSI har valgt ikke (i denne omgang?) å utarbeide en egen studieretningsbeskrivelse, men viser til fakultetsbeskrivelsen. Det kan her nevnes at dette er vanlige for fakulteter uten studieretninger. Med.fak. går endog direkte fra den nasjonale beskrivelsen til emnebeskrivelsene.

Til:

SV SAI Sosialantropologisk institutt
 SV ØI Økonomisk institutt
 SV ISS Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi
 SV ISV Institutt for statsvitenskap
 SV TIK Senter teknologi, innovasjon og kultur
 SV PSI Psykologisk institutt

Dato: 06.03.2012

Saksnr.: 2011/11548 SVEING

Implementering av kvalifikasjonsrammeverket for ph.d.-studiene

Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) for høyere utdanning er fastsatt i brev fra Kunnskapsdepartementet 23.03.09, og skal iverksettes innen utgangen av 2012. Dette rammeverket gjelder også ph.d.-programmene, og skal beskrive hvilket læringsutbytte studentene (ph.d.-kandidatene) skal ha etter gjennomført utdanning. Ytterligere beskrivelse av NKR generelt og oppfølgingen av den på UiO og ved SV-fakultetet for bachelor- og mastergradene følger som vedlegg.

Implementeringen av NKR for ph.d.-programmene, de ulike studieretningene og emnene som tilbys under ph.d. ble tatt opp i Programstyret for ph.d.-programmet 17.11.11 og 23.02.12. Saksdokumentet til møtet 23.02.12 finnes som det siste vedlegget. Vedtaket i møtet var:

Programstyret gir dekanen fullmakt til å godkjenne beskrivelsen av læringsutbyttet på programnivå, med de endringer det var enighet om på møtet.

Enhetene bes komme med en skisse til en spesifisering av læringsutbyttet for egen studieretning (basert på programbeskrivelsen) innen 14. mai, og starte arbeidet med beskrivelser av læringsutbytte for faste emner.

Den godkjente beskrivelsen av læringsutbyttet for ph.d.-graden ved SV-fakultetet i Oslo er tatt inn på neste side. Det er mulig vi senere i år vil ønske å gjøre noen justeringer, når vi sammenholder formuleringer av læringsutbytte på tvers av ph.d.-programmene ved UiO, eller på tvers av de samfunnsvitenskapelige ph.d.-programmene i Norge. Det vil i så fall bli behandlet i Programstyret for ph.d.

Den som har tatt ph.d.-graden ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved UiO:

- er i kunnskapsfronten innen sitt fagområde og behersker fagområdets vitenskapsteori og metoder,

- kan vurdere hensiktsmessigheten og anvendelsen av ulike metoder og prosesser i forskning og faglige utviklingsprosjekter,
  - kan bidra til utvikling av ny kunnskap, nye teorier, metoder, fortolkninger og dokumentasjonsformer innenfor fagområdet,
  - kan formulere problemstillinger for forskning og faglig utviklingsarbeid,
  - kan planlegge og gjennomføre forskning og faglig utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå,
  - kan håndtere komplekse faglige spørsmål og utfordre etablert kunnskap og praksis på fagområdet,
  - kan identifisere relevante etiske problemer i egen og andres forskning, og utøve egen forskning med høy faglig integritet,
  - kan bidra selvstendig i komplekse, tverrfaglige arbeidsoppgaver og prosjekter,
  - kan formidle forsknings- og utviklingsarbeid gjennom anerkjente nasjonale og internasjonale kanaler, og bidra med faglig vel funderte innspill i den norske samfunnsdebatten,
  - kan delta i debatter innenfor sitt fagområde i internasjonale fora, og
  - kan vurdere behov for, ta initiativ til og drive faglig basert nyskapende virksomhet.
-

Om å beskrive læringsutbyttet for den enkelte studieretning

Etter vedtaket i Programstyret sitert foran skal enhetene fremme en skisse/et forslag overfor fakultetet til formulering av læringsutbyttet for egen studieretning senest **innen 14. mai**. De vil bli tatt opp på møtet i Programstyret 24. mai.

Den faglige spesifiseringen av læringsutbyttet skal bygge på alle punktene i fakultetets beskrivelse foran. Mange av punktene kan gjerne stå uendret, eller bare erstatte «fag(området)» med fagets navn. Men enhetene bør ta sikte på å få fram studieretningens *profil* ut over dette: Hvilken særegen kompetanse har kandidatene som har fullført eget ph.d.-studium, formulert som læringsutbytte? Er det formuleringer i fakultetets programbeskrivelse som tilsier en litt mer forsiktig formuleringer i beskrivelsen for studieretningen, slik som fakultetets utbytteformulering når det gjelder tverrfaglighet og innovasjon er formulert litt mindre ambisiøse enn den nasjonale formuleringen for ph.d. i NKR?

Siden beskrivelsen av læringsutbyttet skal gjelde alle kandidatene som følger studieretningen, blir det et spørsmål hvorvidt vi kan gå god for at alle vår doktorander har den kompetansen som vi sier i beskrivelsen av læringsutbyttet. Vi er her blitt anbefalt å legge lista «litt høyt», slik vi mener å ha gjort, men ikke slik at beskrivelsen fremstår som bare skryt. Det vil vi tape på overfor den primære målgruppen, arbeidsgiverne som ønsker å vite hva slags kompetanse våre ferdige doktorander har.

Våre kandidater kan ha hatt ulike læringsutbytter, avhengig av hvilke fagmiljø de har vært knyttet til under studiet. Disse forskjellene kan vi ikke ta sikte på å bygge inn beskrivelsen av læringsutbyttet for studieretningen, også fordi beskrivelsene skal være relativt korte. (Totalt ikke vesentlig lenger enn fakultetets beskrivelse.) Differensieringer kan det være mulig å få med i diplomvedlegget for den enkelte kandidat. Det kan vi komme tilbake til.

Nivåene i kvalifikasjonsrammeverket bygger på en kompetanseprogresjon fra bachelor, via master til ph.d. Det går spesielt fram av NKR og av veiledningene som er blant annet av UiO. Det betyr at formuleringer for ph.d.-nivået bør samstemmes med den beskrivelsen enhetene nå arbeider med på masternivået. Vi anbefaler derfor et samarbeid mellom de som arbeider med beskrivelsene av læringsutbytte på masterprogrammene og på ph.d.-programmet.

Beskrivelser av læringsutbytte for emner under ph.d.

Det er ikke fastsatt noen frist for arbeidet med formuleringer av læringsutbyttet for faste ph.d.-emner, eventuelt for emnegrupper. Men det er naturlig at enhetene og fakultetet gir en kort statusrapport for dette arbeidet til møtet i Programstyret, dvs. innen 14. mai.

I NKR er det i utgangspunktet regnet med at alle emner som går inn i et program/en studieplan skal ha en emnebeskrivelse. Fakultetet har i denne omgang overlatt til enhetene å vurdere hvor hensiktsmessig det er å utarbeide utbyttebeskrivelser for andre enn de faste, årvisse emnene. For ph.d.-kandidatene kan det imidlertid være en hjelp til valg av kurstilbud, for eksempel nasjonale, dersom det foreligger gode beskrivelser av læringsutbyttet i tillegg til kursinnholdet.

Med hilsen

Fanny Duckert
dekan

Svein Erik Grøndahl
seniorrådgiver

Forslag til formulering av læringsutbytte for studieretningene sosiologi og samfunnsgeografi ved Ph.d.-programmet i samfunnsvitenskap

Under følger forslag fra Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi til formulering av læringsutbytte for studieretningene sosiologi og samfunnsgeografi, ved Ph.d.-programmet i samfunnsvitenskap:

Læringsmål for studieretningen sosiologi

Forskerutdanningen (Ph.d.-graden) i sosiologi består av to deler, en kortere opplæringsdel og arbeidet med avhandlingen. Hele utdanningen er beregnet til 3 års fulltids arbeid.

Etter gjennomført forskerutdanning innen sosiologi skal Ph.d. kandidaten:

Kunnskap

- være i kunnskapsfronten innenfor det sosiologiske fagområdet og beherske fagområdets vitenskapsteori og metoder
- kunne vurdere hensiktsmessigheten og anvendelsen av ulike metoder og prosesser i forskning og faglige utviklingsprosjekter
- kunne bidra til utvikling av ny sosiologisk kunnskap, nye teorier, metoder, fortolkninger og dokumentasjonsformer

Ferdigheter

- kunne formulere sosiologisk funderte problemstillinger, samt planlegge og gjennomføre forskning og faglig utviklingsarbeid
- kunne drive forskning og faglig utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå
- kunne håndtere komplekse faglige spørsmål og utfordre etablert kunnskap og praksis på fagområdet
- kunne gi undervisning innenfor fagområde med utgangspunkt i egen forskning

Generell kompetanse

- kunne identifisere relevante etiske problemstillinger og utøve sin forskning med høy faglig integritet
- kunne bidra selvstendig i komplekse, tverrfaglige arbeidsoppgaver og prosjekter
- kunne formidle forsknings- og utviklingsarbeid gjennom anerkjente nasjonale og internasjonale kanaler, og bidra med faglige vel funderte innspill i den norske samfunnsdebatten
- kunne delta i den internasjonale fagdebatten
- kunne vurdere behov for, ta initiativ til og drive faglig basert nyskapende virksomhet

- kunne sette temaer inn i en større samfunnsmessig sammenheng og vurdere samspillet mellom individ og samfunn
- kunne bidra til en tverrfaglig tilnærming i forskning og utviklingsarbeid

Læringsmål for studieretningen samfunnsgeografi

Forskerutdanningen (Ph.d.-graden) i samfunnsgeografi består av to deler, en kortere opplæringsdel og arbeidet med avhandlingen. Hele utdanningen er beregnet til 3 års fulltids arbeid.

Etter gjennomført forskerutdanning innen samfunnsgeografi skal Ph.d. kandidaten:

Kunnskap

- være i kunnskapsfronten innenfor det samfunnsgeografiske fagområdet og beherske fagets vitenskapsteori og metoder
- kunne vurdere hensiktsmessigheten og anvendelsen av ulike metoder og prosesser i forskning og faglige utviklingsprosjekter
- kunne bidra til utvikling av ny samfunnsgeografisk kunnskap, nye teorier, metoder, fortolkninger og dokumentasjonsformer innenfor faget

Ferdigheter

- kunne formulere problemstillinger for samfunnsgeografi, samt planlegge og gjennomføre forskning og faglig utviklingsarbeid
- kunne drive forskning og faglig utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå
- kunne håndtere komplekse faglige spørsmål og utfordre etablert kunnskap og praksis på fagområdet
- kunne gi undervisning innenfor fagområdet med utgangspunkt i egen forskning

Generell kompetanse

- kunne identifisere relevante etiske problemstillinger og utøve sin forskning med høy faglig integritet
- kunne bidra selvstendig i komplekse, tverrfaglige arbeidsoppgaver og prosjekter
- kunne formidle forsknings- og utviklingsarbeid gjennom anerkjente nasjonale og internasjonale kanaler, og bidra med faglige vel funderte innspill i den norske samfunnsdebatten
- kunne delta i debatter innenfor samfunnsgeografi i internasjonale fora
- kunne vurdere behov for, ta initiativ til og drive faglig basert nyskapende virksomhet
- kunne analysere menneskers eksistens og atferd på ulike steder
- kunne analysere relasjoner som etableres på tvers av steder

Implementering av kvalifikasjonsrammeverket på ph.d. – Institutt for statsvitenskap

Kandidater med ph.d.-grad i statsvitenskap

- er i kunnskapsfronten innen sin del av statsvitenskapen
- kan planlegge og gjennomføre statsvitenskapelig forskning og faglig utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå
- kan vurdere behov for, ta initiativ til og drive faglig basert nyskapende virksomhet
- kan vurdere hensiktsmessighet og anvendelse av ulike metoder i forskning og annet arbeid hvor det stilles store krav til faglig innsikt
- kan bidra til utvikling av ny kunnskap, nye teorier, metoder, fortolkninger og dokumentasjonsformer innenfor statsvitenskapen
- kan formidle forsknings- og utviklingsarbeid gjennom anerkjente nasjonale og internasjonale kanaler
- kan identifisere relevante etiske problemer i egen og andres forskning, og utøve egen forskning med høy faglig integritet
- kan lede og bidra på en selvstendig måte i komplekst, tverrfaglig arbeid
- kan bidra med faglig funderte innspill i den norske samfunnsdebatten
- kan delta i debatter innenfor sitt fagområde i internasjonale fora

Den som har tatt ph.d.-graden ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved UiO, studieretning sosialantropologi:

- er i kunnskapsfronten innen sosialantropologien og behersker fagets vitenskapsteori og metoder,
- kan vurdere hensiktsmessigheten og anvendelsen av ulike metoder og prosesser i forskning og faglige utviklingsprosjekter,
- kan bidra til utvikling av ny kunnskap, nye teorier, metoder, fortolkninger og dokumentasjonsformer innenfor sosialantropologi,
- kan formulere problemstillinger for sosialantropologisk forskning og utviklingsarbeid,
- kan planlegge og gjennomføre sosialantropologisk forskning og utviklingsarbeid på anerkjent internasjonalt nivå,
- kan planlegge og gjennomføre en innsamling av et omfattende empirisk materiale basert på kvalitative metoder, spesielt deltagende observasjon i form av langvarig sosialantropologisk feltarbeid,
- kan håndtere komplekse faglige spørsmål og utfordre etablert kunnskap og praksis innenfor sosialantropologi,
- kan identifisere relevante etiske problemer i egen og andres sosialantropologiske forskning og utøve egen forskning med høy faglig integritet,
- kan bidra selvstendig i komplekse, tverrfaglige arbeidsoppgaver og prosjekter,
- kan formidle sosialantropologisk forskning gjennom anerkjente nasjonale og internasjonale kanaler, og bidra med faglig vel funderte innspill i den norske samfunnsdebatten,
- kan delta i debatter innenfor sosialantropologi i internasjonale fora, og
- kan vurdere behov for, ta initiativ til og drive faglig basert nyskapende virksomhet.

Utkast til læringsutbytte i Nasjonalt Kvalifikasjonsrammeverk for ph.d., studieretning Teknologi, innovasjon og kultur

Den som har tatt ph.d.-graden ved Det Samfunnsvitenskapelige fakultet, retning Teknologi, Innovasjon og kultur ved UiO:

Kunnskap:

- er i kunnskapsfronten innen Teknologi- og vitenskapsstudier (STS) / innovasjonsstudier og behersker vitenskapsteori og metoder innenfor det valgte feltet,
- kan vurdere hensiktsmessigheten og anvendelsen av ulike teorier, metoder og prosesser i forskning og faglige utviklingsprosjekter,
- kan bidra til utvikling av ny kunnskap, nye teorier, metoder, fortolkninger og dokumentasjonsformer innenfor STS/innovasjonsstudier

Ferdigheter:

- kan formulere problemstillinger for forskning og faglig utviklingsarbeid,
- kan planlegge og gjennomføre forskning og faglig utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå,
- kan håndtere komplekse faglige spørsmål og utfordre etablert kunnskap og praksis innenfor STS/innovasjonsstudier,
- kan lede og evaluere nyskapende forskningsrelatert virksomhet,

Generell kompetanse:

- kan identifisere relevante etiske problemer i egen og andres forskning, og utøve egen forskning med høy faglig integritet,
- kan bidra selvstendig i komplekse, tverrfaglige arbeidsoppgaver og prosjekter,
- kan bidra med vel funderte innspill i den norske samfunnsdebatten, og kan delta i debatter innenfor STS/innovasjonsstudier i internasjonale fora,
- kan formidle forsknings- og utviklingsarbeid gjennom anerkjente nasjonale og internasjonale kanaler,
- kan vurdere behov for, ta initiativ til og drive nyskapende forskningsrelatert virksomhet.

Den som har tatt ph.d.-graden ved Økonomisk institutt ved UiO:

- Er i kunnskapsfronten innen samfunnsøkonomi, og behersker fagets metoder,
- Kan vurdere hensiktsmessigheten og anvendelsen av ulike metoder i samfunnsøkonomisk forskning og faglige utviklingsprosjekter,
- Kan bidra til utvikling av ny kunnskap, nye teorier, metoder, fortolkninger og dokumentasjonsformer innenfor samfunnsøkonomi,
- Kan formulere problemstillinger for samfunnsøkonomisk forskning
- Kan planlegge og gjennomføre forskning innenfor samfunnsøkonomi på høyt internasjonalt nivå,
- Kan håndtere komplekse faglige spørsmål og utfordre etablert kunnskap og praksis innenfor samfunnsøkonomi
- Kan identifisere relevante etiske problemer i egen og andre forskning, og utøve egen forskning med høy faglig integritet,
- Kan formidle forskning gjennom anerkjente nasjonale og internasjonale kanaler, og bidra med faglig vel funderte innspill i den norske samfunnsdebatten
- Kan delta i debatter innenfor samfunnsøkonomi i internasjonale fora.

Doktorgradsstudiet ved Universitetet i Oslo

**Resultater fra en spørreskjemaundersøkelse blant
doktorgradskandidatene**

Mai 2012

Forord

Universitetet i Oslo foretok i januar/februar 2012 en spørreskjemaundersøkelse blant samtlige registrerte doktorgradskandidater ved institusjonen. Formålet har vært å kartlegge hvordan kandidater tilknyttet UiOs ph.d.-programmer vurderer ulike sider ved utdanningen.

Undersøkelsen omfatter kandidatenes arbeidsvilkår og deres vurderinger av kvaliteten på programmene. Undersøkelsen inngår i et større arbeid for å heve kvalitetene på ph.d.-utdanningen.

Spørreskjemaet er utarbeidet av Forskningsadministrativ avdeling med bistand fra prosjektgruppen og NIFU. Spørreskjemaet ble utarbeidet på engelsk for å forenkle prosessene knyttet til utsendelse av skjemaet og bearbeiding av resultatene. I rapporten er imidlertid spørsmålene og svarkategoriene oversatt til norsk.

Universitetet i Oslo har fått bistand fra NIFU til å analysere datamaterialet og skrive foreliggende rapport. Analysen av datamaterialet er foretatt av Svein Kyvik, Pål Børing og Terje Næss ved NIFU, i samarbeid med Berit Hyllseth.

På grunn av stramme rammer for prosjektet har det ikke vært mulig å foreta grundige analyser av datamaterialet.

1. Innledning

Ph.d.-kandidatene er en betydelig ressurs for UiO, i Strategi 2020 er det satt høye mål for ph.d.-utdanningen. Med fokus på veiledning, god faglig og sosial integrasjon av ph.d.-kandidatene i forskningsmiljøene og et faglig relevant kurstilbud, vil UiO styrke og utvikle ph.d.-utdanningen slik at den blir mer attraktiv internasjonalt. Det er i den forbindelse igangsatt et arbeid med å konkretisere strategien og det skal i løpet av sommeren 2012 utarbeides en handlingsplan. Arbeidet sees i sammenheng med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket som skal være implementert innen utgangen av året.

Med Bolognaprosessen som definerer ph.d.-utdanningen som en tredje syklus i et tredelt utdanningsløp og en økende Europeisk satsing på forskning og forskerutdanning endres kravene til hva en ph.d.-utdanning skal være. Et utgangspunkt for endring er ambisjonen om å skape attraktive utviklingsmuligheter under og etter ph.d.-utdanningen, tilrettelegging for tverrfaglighet, tettere og mer forpliktende samspill med arbeids- og samfunnsliv, internasjonale nettverk og vekt på generiske ferdigheter.

Siden innføring av organiserte doktorgradsprogrammer ble innført i alle fag på begynnelsen av 1990-tallet, har det vært iverksatt mange ulike tiltak både ved UiO, nasjonalt og europeisk nivå. Med en ny, nasjonal evaluering som legges frem sommeren 2012 og ny forskningsmelding planlagt våren 2013, er det grunn til å tro at ph.d.-utdanningen innhold og organisering vil være et aktuelt forskningspolitisk tema i årene som kommer, også i Norge. Med en god oversikt over forskerutdanningens sterke og svake sider vil UiO forhåpentlig ha et godt utgangspunkt for å bidra med gode innspill og tiltak.

Ansvar for ph.d.-utdanningen ligger hos fakulteter og fagmiljøer, og innsatsen og engasjementet her er avgjørende kvaliteten. Som følge av faglig egenart, behov og forutsetninger er fakultetenes ph.d.-programmer organisert forskjellig, og utfordringene er heller ikke de samme. Denne undersøkelsen gir mulighet å identifisere styrker og svakheter ved det enkelte fakultet.

2. Datamaterialet

Spørreskjemaet ble sendt per e-post i januar 2012 til samtlige registrerte kandidater ved UiO. Det ble foretatt en purring i februar.

Spørreskjemaet ble sendt ut på engelsk, og spørsmålsstilling og svarkategorier slik de framgår av denne rapporten er oversatt til norsk.

Spørreskjemaet ble sendt til totalt 3.020 personer, hvorav 1.603 er inkludert i datamaterialet. Det vil si at halvparten av de registrerte kandidatene er medregnet i de statistiske analysene.

Respondenter opptatt før 2002 er holdt utenfor denne undersøkelsen, mens respondenter opptatt i 2012 (30 personer) er inkludert i datamaterialet.

Det er svært stor variasjon i antall respondenter fra de enkelte fakultetene. Ved Det teologiske fakultet er bare 16 personer inkludert. Vi har likevel valgt å gjengi svarene for denne gruppen fordi resultatene kan gi nyttig informasjon.

Antall registrerte ph.d. studenter som besvarte skjemaet og som er inkludert i undersøkelsen fordeler seg som følger etter opptaksår og fakultet:

Tabell 2.1 Antall ph.d. kandidater som besvarte spørreskjemaet fordelt på opptaksår og fakultet

	HF	JUS	(SV)	MED	OD	TF	MN	UV	Total
2002	0	0	3	3	0	0	0	1	7
2003	0	0	1	1	0	0	2	0	4
2004	2	1	5	14	2	0	2	0	26
2005	4	1	4	23	0	1	3	1	37
2006	7	5	18	41	5	2	12	3	93
2007	12	5	24	76	1	4	30	2	154
2008	31	4	28	138	4	1	85	16	307
2009	34	6	27	129	3	1	101	19	320
2010	30	8	43	135	7	3	103	9	338
2011	26	6	34	114	8	4	80	15	287
2012	5	1	2	14	0	0	8	0	30
Totalt antall	151	37	189	688	30	16	426	66	1603

Doktorgradskandidatenes kjønn

Flere kvinner enn menn har besvart skjemaet (tabell 2.2); og dette reflekterer at det er flere kvinnelige enn mannlige doktorgradskandidater ved UiO. Kvinnene er i flertall ved samtlige fakulteter med unntak av MN.

Tabell 2.2 Fordelingen av respondentene etter kjønn. Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Kvinner	57	59	64	63	63	50	38	76	56
Menn	43	41	36	37	37	50	62	24	44
Sum	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Totalt antall	151	37	189	688	30	16	426	66	1603

Doktorgradskandidatenes alder

Doktorgradskandidatene har en relativt høy gjennomsnittsalder (37 år), og det er små forskjeller mellom kvinner og menn (tabell 2.3). Gjennomsnittsalderen varierer mellom fakultetene; fra 32 år ved MN til 40 år ved MED.

Tabell 2.3 Respondentenes gjennomsnittsalder.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Kvinner	36	37	36	40	36	41	31	39	37
Menn	37	38	35	41	34	35	32	40	36
Totalt	37	37	35	40	35	38	32	39	37

3. Bakgrunn, finansiering av studiet, arbeidssted og pliktarbeid

Doktorgradskandidatenes faglige bakgrunn

De fleste doktorgradskandidatene (61 %) har avlagt sin mastergrad ved UiO, 23 % har sin bakgrunn fra et utenlandsk lærested, og 16 % kommer fra et annet norsk universitet eller høyskole (tabell 3.1). Ved HF, JF og SV har tre fjerdedeler av kandidatene sin mastergrad fra UiO, mot drøyt halvparten ved MN og MED. Særlig ved MN er det mange utenlandske kandidater. Av dem som besvarte spørreskjemaet ved dette fakultetet kommer en tredjedel fra utlandet.

Tabell 3.1 Hvor avla du din mastergrad? Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
UiO	76	76	76	56	57	88	54	70	61
Annet norsk lærested	7	14	11	22	17	13	13	17	16
Utenlandsk lærested	18	11	13	22	27	0	33	14	23
Sum	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Heltids- og deltidstudier

Over 60% av respondentene oppgir å arbeide fulltid med ph.d.- studiene. I tillegg har 5% av respondentene levert avhandlingen. Nærmere 30 % oppgir å arbeide deltid med studiene. Det er imidlertid stor variasjon mellom fakultetene. Mens 83 % av ph.d. kandidatene ved MN arbeider fulltid, gjelder dette for 44 % ved MED (tabell 3.2).

Tabell 3.2 Arbeider du aktivt med dine PhD studier? Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Ja, heltid	73	61	62	44	59	50	83	78	62
Ja, deltid	14	22	24	43	24	25	9	10	27
I begrenset grad	5		2	7	3		3	8	5
Nei	8	17	12	6	14	25	4	4	7
Sum	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Finansiering av PhD studiene

Det er stor variasjon mellom fakultetene når det gjelder finansieringen av ph.d- studiene (tabell 3.3). Totalt sett er UiO hovedfinansieringskilden for en tredjedel av kandidatene, men dette varierer mellom 17 % ved MED og 71 % ved UV. Forskningsrådet finansierer under 20% av kandidatene, varierende mellom 29 % ved MN og 5 % ved UV. "Andre finansieringskilder" er oppgitt av en tredjedel av respondentene, og er spesielt viktige ved MED, hvor halvparten har oppgitt dette alternativet. Helseforetakene er her den sentrale finansieringskilden.

Tabell 3.3 Hvem finansierer dine ph.d.- studier (mer enn 50 %)? Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
UiO	66	58	40	17	69	56	39	71	35
Forskningsrådet	8	14	27	14	7		29	5	18
Forskningsinstitutt	1		5	5			4		4
Høyskole	8	3	5	6		6	2	8	5
Næringslivet	1	3	1	1	3		4		2
Medisinsk fond		3		9			2		4
Vet ikke				1	3		2	1	1
Annet	16	19	22	48	17	38	19	15	31
Sum	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Hovedarbeidssted

UiO er hovedarbeidsstedet for halvparten av ph.d.-kandidatene (tabell 3.4). Deretter kommer "annet" som er oppgitt av en fjerdedel, og forskningsinstitutter med i underkant av 20 %. "Annet" er spesielt viktig ved MED, hvor 45 % har oppgitt dette alternativet. For de aller flestes vedkommende gjelder dette et helseforetak. For øvrig er instituttsektoren et viktig arbeidssted for ph.d.- kandidater ved SV og MED.

Tabell 3.4 Hvor er ditt hovedarbeidssted? Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
UiO	78	89	48	22	90	60	68	77	48
Forskningsinstitutt	3	3	29	23	3	7	17	2	18
Høyskole	7	6	5	9		13	3	12	7
Næringslivet	1		2	1	3		4		2
Annet	12	3	16	45	3	20	8	9	25
Sum	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Pliktarbeidet

Like mange har oppgitt at de ved undersøkelsestidspunktet har stipend med pliktarbeid som stipend uten pliktarbeid (rundt 40 %). Det er svært store variasjoner mellom fakultetene på dette punktet. Andelen med pliktarbeid er ca. 80 % ved JF og UV, mot ca. 20% ved HF (tabell 3.5). Den lave andelen ved HF skyldes at dette fakultetet har innført en ordning med treårige stipendiatstillinger. Stipendiatene får tildelt et fjerde år (med pliktarbeid) dersom avhandlingen leveres innen normert tid.

Tabell 3.5 Har du eller har du hatt ph.d.- stipend? Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Stipend med pliktarbeid	19	79	60	24	63	69	55	79	40
Stipend uten pliktarbeid	68	14	27	51	19	6	35	16	42
Fullfører i annen jobb	3	3	9	19	11	19	6	3	12
Annet	10	3	4	6	7	6	3	2	5
Sum	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Totalt sett har rundt en tredjedel oppgitt at pliktarbeidet er relevant for ph.d.- studiene ”i stor grad”, mens like mange har svart ”i noen grad” og ”i begrenset grad” (tabell 3.6).

Pliktarbeidet blir oppfattet som mer relevant for ph.d.- studiene ved enkelte fakulteter enn ved andre. Ved TF, OD og UV har over 40 % svart ”i stor grad”, mot rundt 20% ved HF.

Nærmere halvparten av ph.d.-kandidatene ved HF og JF oppgir svaralternativet ”i begrenset grad.

Tabell 3.6 Er pliktarbeidet relevant for ph.d.- studiene? Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Ja, i stor grad	19	29	37	36	41	47	32	42	35
Ja, i noen grad	35	27	43	32	30	40	37	37	35
I begrenset grad	46	44	20	32	30	13	31	21	30
Sum	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Forskerskoler

Halvparten av ph.d.-kandidatene oppgir at de er tilknyttet en forskerskole, hvorav 30 % ved UiO. Det er imidlertid store forskjeller mellom fakultetene. Ved OD oppgir 80 % at de er tilknyttet en forskerskole; mot halvparten ved HF, SV, MED og MN (tabell 3.7).

Tabell 3.7 Er du tilknyttet en forskerskole? Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Ja, ved UiO	34	57	33	32	73	63	20	22	30
Ja, en nettverksskole	3	8	7	7	3	6	6	21	7
Ja, en nasjonal skole	1		1	1	3		5	31	3
Ja, en internasjonal skole	2	3		1			3	4	2
Centre of Excellence	3		6	7			15		8
Nei	52	30	51	49	20	31	51	38	48

4. Vurdering av ph.d.-programmet og studiet

Totalt oppgir 30 % av respondentene at den generelle kvaliteten på opplæringsprogrammet er høy; mens 50 % oppgir middels kvalitet (tabell 4.1). Nærmere 20 % oppgir at kvaliteten gjennomgående er lav. Det er klare forskjeller i vurderinger mellom fakultetene; ph.d.-kandidatene ved UV er de mest fornøyde, og ph.d.-kandidatene ved HF er minst fornøyde.

Tabell 4.1 Hva er din vurdering av den generelle kvaliteten på opplæringsprogrammet? Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Høy kvalitet	18	26	22	30	43	33	39	46	31
Middels kvalitet	49	54	57	57	43	33	44	39	51
Lav kvalitet	25	11	13	6	3	20	9	5	10
Variierende kvalitet	8	9	8	7	10	13	9	11	8
Sum	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Over halvparten av ph.d.-kandidatene oppgir at studiet «i høy grad» er tilfredsstillende (tabell 4.2). Det er relativt små forskjeller mellom fakultetene i disse vurderingene, men UV har noen flere godt tilfredse ph.d.-kandidater enn gjennomsnittet, mens JUS ligger litt under gjennomsnittet. Totalt sett oppgir bare 5 % at ph.d.-studiet ikke er tilfredsstillende.

Tabell 4.2 Generelt sett, synes du at ph.d.-studiet er tilfredsstillende? Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Ja, i høy grad	52	42	50	52	60	50	53	64	53
Ja, i noen grad	42	53	45	44	30	44	40	29	42
Ikke tilfredsstillende	6	6	5	4	10	6	7	8	5
Sum	100	100	100	100	100	100	100	100	100

5. Relevans av mulige kurs

Ph.d.-kandidatene ble bedt om å besvare følgende spørsmål: «Dersom UiO tilbød følgende kurs; hvilke ville du vurdere som svært relevante?». Totalt 16 mulige kurs ble oppgitt som alternativer. Svarene framgår av tabell 5.1. De mest relevante kursene er «akademisk skriving» og «publisering», som ble oppgitt av ca. 70 %. Deretter kommer «kurs i fullføring» (ca. 60 %), og «litteratursøk / kildebruk», «skriftlig og muntlig kommunikasjon» og «English for academics» (ca. 50 %). Generelt sett oppgir en stor andel av ph.d.- kandidatene at de ulike kursalternativene er svært relevante. Det er også relativt små forskjeller mellom fakultetene i disse vurderingene. Kurs som tar sikte på å høyne prestasjonene i ph.d.-studiene (skrivning, publisering, fullføring) blir høyest rangert ved de fleste fakultetene, mens kurs som tar sikte på å forberede ph.d.-kandidatene på et arbeidsliv utenfor universitetet (entreprenørskap, karriereveiledning) blir lavest prioritert.

Tabell 5.1 Dersom UiO tilbød følgende kurs; hvilke ville du vurdere som svært relevante?
Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Oppstartkurs	53	53	46	49	52	40	44	64	48
Kurs i fullføring	55	49	56	64	53	43	50	72	58
Litteratursøk / kildebruk	31	44	39	64	41	53	37	59	50
Skriftlig og muntlig kommunikasjon	30	37	47	61	57	27	45	40	50
Akademisk skriving	44	49	65	78	79	44	65	86	69
Språkferdigheter /English for academics	45	49	46	61	52	73	35	59	51
Publisering	63	57	71	74	66	75	62	73	69
Prosjektledelse	40	39	38	52	59	53	37	49	45
Tidsplanlegging	33	39	33	35	35	36	35	39	35
Teamarbeid	15	8	20	25	31	20	24	19	23
Søknadsskriving	39	11	42	47	52	50	37	39	42
Karriereveiledning	27	26	32	33	41	27	35	42	33
Entreprenørskap	10	3	6	14	21	7	21	17	14
Undervisning	44	39	43	36	27	50	33	36	37
Veiledning	44	29	47	46	36	27	34	50	42
Forskningsledelse	46	29	44	46	57	40	35	55	43

6. Veiledning

Veiledning er en svært viktig del av ph.d.-studiet, og hvor det tradisjonelt har vært store forskjeller i praksis mellom fakultetene. Dette henger sammen med ulik organisering av forskningen; i eksperimentelle fag er teamarbeid utbredt og ph.d.- kandidatene er ofte knyttet til veileders egne prosjekter. Totalt oppgir 55 % at de er tilknyttet veileders prosjekt, men dette varierer fra 70-80 % ved MN og OD til 14 % ved JF (tabell 6.1).

Tabell 6.1 Er du knyttet til veileders prosjekt? Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Ja	27	14	39	60	80	25	70	42	55
Nei	73	86	61	40	20	75	30	58	45
Sum	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Gitt disse fagforskjellene er det også store ulikheter mellom fakultetene når det gjelder veileders deltakelse i utformingen av prosjektsøknaden for opptak på doktorgradsprogrammet. Totalt oppgir rundt 80 % at veileder var involvert, men denne andelen varierer mellom drøyt 90 % i OD, MED og MN og rundt en tredjedel av prosjektsøknadene ved JUS og HF (tabell 6.2).

Tabell 6.2 Deltok veileder i utformingen av ditt prosjekt da du søkte om opptak på programmet? Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Ja	37	31	60	92	97	50	91	52	79
Nei	63	69	40	8	3	50	9	48	21
Sum	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Sett i lys av disse fagforskjellene er det imidlertid overraskende små forskjeller i ph.d.-kandidatenes tilknytning til et forskningsmiljø. Totalt sett oppgir tre av fire ph.d.- kandidater at de deltar i et forskerfellesskap eller i en forskergruppe nasjonalt eller internasjonalt (tabell 6.3).

Tabell 6.3 Deltar du i et forskerfellesskap eller i en forskergruppe? Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Ja, nasjonalt	26	49	42	53	33	44	43	51	46
Ja, internasjonalt	15	3	5	7	10		14	10	9
Ja, både nasjonalt og internasjonalt	23	20	24	17	17	44	23	22	20
Nei	36	29	29	23	40	12	20	16	24
Sum	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Fagforskjellene gjenspeiles også i antall veiledere. Ved HF, SV, TF og JUS har de fleste ph.d.-kandidatene bare én intern veileder (tabell 6.4). Antall veiledere henger imidlertid også sammen med hvor ph.d.-kandidatene har sin hovedarbeidsplass. De som utfører avhandlingsarbeidet andres steder enn ved universitetet har vanligvis en eller flere eksterne veiledere. Dette er spesielt vanlig ved SV, hvor over 60 % av ph.d.-kandidatene har ekstern veileder i tillegg til veilederen ved UiO.

Tabell 6.4 Hvor mange interne og eksterne veiledere har du? Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Interne:									
Ingen		3	1	3	7		1	5	2
1	77	56	77	39	33	86	27	50	45
2	22	42	21	43	47	7	51	42	40
3 eller flere	1		1	15	13	7	21	3	13
Eksterne:									
Ingen	47	50	36	33	47	54	51	59	41
1	48	43	60	43	37	46	35	30	43
2	5	7	3	20	13		14	12	14
3 eller flere				5	3		1		2

Når det gjelder hyppighet av veiledning er det imidlertid store forskjeller mellom fakultetene. Totalt oppgir 30 % at de har ukentlig veiledning, varierende mellom 63 % ved OD og 6 % ved HF, JUS og UV (tabell 6.5). Det mest vanlige er å ha veiledning 1-3 ganger i måneden, som gjelder for nærmere 40 % av Ph.d.-kandidatene.

Tabell 6.5 Hvor ofte mottar du veiledning? Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Ukentlig eller oftere	6	6	11	31	63		50	6	30
1-3 ganger i måneden	29	14	39	43	27	25	34	51	38
2-5 ganger i halvåret	54	56	43	22	10	75	14	39	27
1 gang hver halvår eller sjeldnere	11	25	8	4			2	5	5
Sum	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Uavhengig av hvor ofte de mottar veiledning er de aller fleste ph.d.-kandidatene tilfredse med veiledningen. Med unntak av JUS svarer minst halvparten «i høy grad» og ytterligere en fjerdedel svarer «i noen grad» (tabell 6.6). Ved samtlige fakulteter med unntak av JUS oppgir under 10 % at de er misfornøyd med veiledningen.

Tabell 6.6 Er du fornøyd med veiledningen?

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Ja, i høy grad	62	39	49	53	57	63	50	60	53
Ja, i noen grad	22	28	29	27	27	25	30	23	27
Tilfredsstillende	9	14	14	12	13	6	12	9	12
Ikke fornøyd	7	19	8	8	3	6	8	8	8
Sum	100	100	100	100	100	100	100	100	100

De aller fleste veiledningsrelasjonene synes dessuten å være gode. Totalt oppgir 84 % at det ikke har vært noen substansiell uenighet med veileder, og dette gjelder stort sett ved samtlige fakulteter (tabell 6.7). Av dem som oppga slik uenighet svarte halvparten at de hadde tatt opp og løst problemet med veileder selv eller internt i forskergruppen. En tredjedel oppga at uenigheten ikke ble løst.

Tabell 6.7 Har det vært substansiell uenighet mellom deg og veileder?

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Nei	89	76	84	84	90	94	81	85	84
Ja, om teori / metode i avhandlingen	3	16	6	5	3		6	6	6
Ja, om opplæringsdelen	1	5		3	3		3		2
Ja, om samforfatterskap	1		3	4			2	3	3
Ja, av personlig art	2	11	5	4	3		4	3	4
Annet	5	8	6	5	7	6	5	3	5

7. Internasjonale reiser og opphold

Nesten 7 av 10 kandidater (69 %) har hatt utenlandsopphold. 45 % av kandidatene har deltatt på en internasjonal workshop eller konferanse. Undersøkelsen forteller ikke noe om antall ganger den enkelte kandidat har reist.

Til sammen 23 % har vært på et kortere eller lengre utenlandsopphold. 16 % hatt opphold på tre måneder eller mer, mens 7 % har hatt utenlandsopphold på under 3 måneder. Her må vi imidlertid ta et lite forbehold om at noen av kandidatene som oppholdt seg i utlandet på undersøkelsestidspunktet av tekniske årsaker ikke klarte å åpne surveyen.

Det er store fakultetsvise forskjeller når det gjelder utenlandsreiser. Størst forskjell ser vi på lengre utenlandsopphold, hvor det er særlig kandidatene fra HumSam-fagene er mest aktive.

29 % oppgir ikke å ha vært i utlandet i løpet av forskerutdanningsperioden. Også her er det betydelige forskjeller fakultetene imellom: Ved HF oppgir 13 % at de ikke har vært utenlands, mens ved UV gjelder det 44 %.

Tabell 7.1 Har du gjennomført en utenlandsreise i ph.d.-perioden? Prosent

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Konferanse	48	30	43	47	60	48	48	35	46
Opphold inntil 3 mndr	8	14	6	3	7	0	12	12	7
Opphold 3 mnd el mer	36	30	30	9	14	25	14	18	16
Ikke vært utenlands	13	30	27	40	21	25	17	44	29

Nærmere 70 % av doktorgradskandidatene som har vært på konferanse eller forskningsopphold i utlandet oppgir at de har hatt stort utbytte av dette (tabell 7.1). Bare et fåtall oppgir at de hadde lite utbytte av slik deltakelse. Disse vurderingene er stort sett felles på tvers av fakultetene.

Tabell 7.2 Dersom du har vært på konferanse eller forskningsopphold i utlandet i forbindelse med ph.d.-studiet; hvor stort akademisk utbytte hadde du av dette? Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Stort utbytte	76	74	69	67	61	64	65	81	68
Tilfredsstillende	22	22	23	29	35	36	27	17	26
Lite utbytte	2	4	8	4	4		8	3	6
Sum	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Av dem som har hatt en faglig utenlandsreise svarer ca. 60 % at de i høy eller noen grad er fornøyde med hvordan universitetet legger til rette for slike reiser, mens 20 % oppgir at de er lite fornøyde med tilretteleggingen (tabell 7.2). I dette spørsmålet er det klare forskjeller mellom fakultetene; varierende fra 75 % fornøyde kandidater ved HF til 50 % ved MF.

Tabell 7. Er du fornøyd med hvordan UiO legger til rette for utenlandsreiser? Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Ja, i høy grad	37	21	22	19	19	23	34	35	27
Ja, i noen grad	38	24	34	30	46	31	34	37	34
Verken eller	15	14	23	29	12	15	14	2	19
I liten grad	4	17	15	14	15	31	10	17	12
Ikke fornøyd	6	24	7	8	8		7	9	8
Sum	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Grunner til manglende utenlandsopphold

Av tabell 7.3 framgår det at grunnene til manglende utenlandsopphold er mange og sammensatte. Ca. 60 % har oppgitt familien og manglende tid som «veldig eller noe viktig» og rundt 50 % har oppgitt manglende finansiering. Ca. 30 % har oppgitt at utenlandsopphold ikke er nødvendig for avhandlingsarbeidet, eller at de mangler finansiering. Manglende tilrettelegging for utenlandsopphold er oppgitt av ca. 25 % av ph.d.-kandidatene, og i underkant av 20 % har oppgitt manglende støtte fra veileder/forskergruppe.

Tabell 7.3 Hva er de viktigste grunnene til at du ikke har hatt et utenlandsopphold?(Veldig og noe viktig). Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Familien	59	68	66	61	53	60	50	64	59
Ikke nødvendig for min forskning	32	21	32	34	12	63	41	15	34
Utilstrekkelige språkkunnskaper	6	13	3	4		20	3	2	4
Manglende støtte fra veileder / forskergruppe	6	16	12	21	12	44	20	9	18
Mangler internasjonalt nettverk	22	40	28	34	23	44	28	26	30
Manglende finansiering	49	30	37	54	77	63	41	43	48
De beste og mest relevante forskningsmiljøene er i Norge	21	17	12	15	12	44	16	9	16
Manglende tid	46	67	54	59	34	50	49	41	59
Manglende tilrettelegging for utenlandsreiser	19	28	25	27	28	60	25	14	26
Annet	12	7	13	12	7	33	10	13	12

8. Fullføring av ph.d.-studiet

Når vi inkluderer samtlige respondenter i undersøkelsen, uavhengig av hvor de befinner seg i utdanningsløpet, svarer 5 % at de har levert avhandlingen, ca. 30 % at det er svært sannsynlig at de fullfører avhandlingen i løpet av studietiden, og 25 % at dette er relativt sannsynlig (tabell 8.1). Det vil si at i overkant av halvparten av ph.d.-kandidatene antar at de vil kunne levere avhandlingen innenfor de gitte tidsrammene for ph.d.-studiet. Det er relativt små forskjeller mellom fakultetene i dette spørsmålet, men resultatene er overraskende i forhold til eksisterende data om gjennomføringstid blant tidligere kandidat-kull. Generelt sett har doktorgradskandidater i humaniora og samfunnsvitenskap brukt betydelig lengre tid enn kandidater i naturvitenskapelige fag på å fullføre doktorgraden. I den foreliggende spørreundersøkelsen gir svarene indikasjoner på at dette forholdet er snudd på hodet. Ved HF fakultetet svarer 70 % av ph.d.-kandidatene at det er relativt sannsynlig at de fullfører avhandlingen innen normert tid. Ved SV og UV fakultetet gjelder dette for rundt 60 %, mot under halvparten ved MN. Den høye andelen ved HF kan skyldes ordningen med treårige stipendiatstillinger, hvor de som leverer avhandlingen innen normert tid blir belønnet med et fjerde stipendiatår.

Tabell 8.1 Hvor sannsynlig er det at du fullfører avhandlingen i løpet av studietiden?
Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Svært sannsynlig	38	42	32	32	33	13	20	29	29
Relativt sannsynlig	31	22	20	23	40	50	25	30	25
Usikker	6	11	11	9	3	13	16	9	11
Relativt usannsynlig	5	3	7	8	3	13	8	11	8
Svært usannsynlig	3		4	8	7		7	6	7
Vet ikke / for tidlig å si	1	6	5	4	7	6	11	6	6
Har overskredet normert studietid	11	11	12	9	7		10	5	10
Har levert avhandlingen	6	6	9	6		6	3	5	5
Sum	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Grunner til ikke å levere i tide

Av tabell 8.2 framgår det at det er mange og sammensatte grunner til at ph.d.-kandidatene ikke har levert eller kommer til å levere avhandlingen innen fristen. I tabellen har vi bare tatt med dem som oppgir at en eller flere grunner er «veldig viktig». Totalt sett har i underkant av 20 % oppgitt familieforhold. Deretter følger problemer i forhold til å kombinere arbeidet med avhandlingen med annet arbeid, helsemessige årsaker, arbeidsbelastningen i pliktarbeidet, problemer med avhandlingen, problemer med veiledning og finansielle problemer. En del har også oppgitt «andre årsaker». Bare et fåtall har oppgitt at de har mistet interessen for forskning eller at de har fått annet jobbtilbud. Stort sett er forskjellen mellom fakultetene relativt små.

Tabell 8.2 Hva er de viktigste grunnene til at du ikke har levert / kommer til å levere avhandlingen innen fristen?(Veldig viktig). Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Helsemessige årsaker	23	14	27	13	14		10	17	14
Familieforhold	31	36	24	12	21	25	17	27	18
Problemer med avhandlingen	21	7	22	8	21	25	11	19	12
Problemer med infrastruktur / lab	8		3	10	15		12	7	9
Problemer med veiledning	12	23	10	10	8		13	13	11
Arbeidsbelastningen i pliktarbeidet	14	9	15	15		14	9	19	13
Dårlig opplæring / kurs	8		2	2	7		7	3	4
Problemer med fullføring / godkjenning av kurs	4		1	3			6	3	3
Dårlig oppfølging fra arbeidsgiver	4		8	4			5	7	5
Finansielle problemer	21		10	10	23	14	7	10	10
Mistet interessen for forskning	4		3	1			7		3
Måtte kombinere arbeidet med avhandlingen med annet arbeid	24	8	18	24		14	9	10	17
Fått annet jobbtillbud	6		2	4		13	3	3	4
Andre årsaker	10		20	25	11	40	10	7	17

Grunner til opphold i studiet

Mange doktorgradskandidater har et opphold i studiet; noe som bidrar til å forlenge studietiden. I denne sammenheng er det av interesse å undersøke hva slike opphold skyldes. Av de kandidatene som har hatt et opphold i ph.d.-studiet oppgir 16 % at dette skyldes sykefravær i mer enn to uker, og 20 % at dette skyldes foreldrepermisjon (tabell 8.3). Bare 9 % svarer at studieavbruddet skyldes andre årsaker, og her er det ingen forskjeller mellom fakultetene.

Tabell 8.3 Dersom du har hatt opphold i ph.d.- studiene; hva er grunnen(e) til det? Prosent.

	HF	JUS	SV	MED	OD	TF	MN	UV	Total
Sykefravær i mer enn to uker	27	41	22	14	10	31	10	24	16
Foreldrepermisjon	29	30	26	21	17	38	14	19	20
Andre årsaker	11	11	9	8	10	13	8	6	9

9 Andre analyser

Betydningen av kjønn

Det er gjennomgående svært små forskjeller mellom kvinner og menn i vurderingen av ph.d.-studiet, og i de spørsmål hvor slike forskjeller kan observeres lar de seg stort sett forklare med ulik fakultetstilknytning. Kvinner skiller seg fra menn på noen få felter. Kvinner ser litt større relevans av følgende kurs (ca. 10 prosentpoengs forskjell): Kurs i fullføring, kurs i skriftlig og muntlig kommunikasjon, kurs i akademisk skriving, språkkurs, kurs i publisering, kurs i søknadsskriving, kurs i karriereveiledning og kurs i forskningsledelse. Dessuten svarer kvinner (50 %) at de i litt mindre grad enn menn (57 %) er tilfreds med veiledningen «i stor grad». Flere kvinner (22 %) enn menn (9 %) oppgir at de har hatt sykefravær i mer enn to uker, og flere kvinner (35 %) enn menn (18 %) oppgir at forsinkelse i studiet skyldes egen helse.

Betydningen av arbeidssted

Det er dessuten små forskjeller mellom ph.d.-kandidater som har sin arbeidsplass ved UiO og de som har tilknytning til et annet arbeidssted. Av kandidater som arbeider ved UiO har 53 % stipend med pliktarbeid og 41 % stipend uten pliktarbeid. Av dem som arbeider andre steder har 30 % stipend med pliktarbeid og 43 % stipend uten pliktarbeid. Av kandidatene som har annen arbeidsplass enn UiO oppgir 40 % at de arbeider deltid med studiene, og dette oppgis også som hovedgrunnen til at de er forsinket i studiene.

Vi kan ellers trekke fram at det ikke ser ut til å være noen forskjeller mellom kandidater som arbeider ved UiO og andre steder med hensyn til hvor ofte de får veiledning og hvor fornøyde de er med veiledningen. Det synes heller ingen forskjeller mellom de to gruppene når det gjelder tilfredshet med ph.d.-utdanningen.

Betydningen av å være tilknyttet veileders prosjekt

Det er også relativt små forskjeller mellom kandidater som er tilknyttet veileders prosjekt og andre kandidater, men noen forskjeller kan trekkes fram. De som er tilknyttet veileders prosjekt har i litt større grad (ca. 10 prosentpoengs forskjell) fått erfaring med tverrfaglig samarbeid, fått innsikt i forskningsledelse og prosjektplanlegging, de har i litt større grad fått opplæring i forskningsformidling, litteratursøk og bibliotek tjenester, og flere (50 %) sier seg «helt enig» i at de har fått erfaring i samarbeid med forskergruppe enn andre kandidater (23 %). Flere av de som er tilknyttet veileders prosjekt vurderer dessuten kvaliteten på opplæringen som «høy» (36 % versus 24 %), flere får ukentlig veiledning (42 % versus 15 %), flere er «i stor grad» tilfreds med veiledningen (59 % versus 46 %), og litt flere er «i høy grad» tilfreds med ph.d.-utdanningen (57 % versus 47 %).

Betydningen av å være tilknyttet forskerskole

Stort sett er det små forskjeller mellom kandidater som er tilknyttet en forskerskole og andre kandidater, og de fleste av disse forskjellene lar seg forklare ved ulik fakultetstilknytning. Vi kan imidlertid trekke fram at litt flere tilknyttet en forskerskole vurderer kvaliteten på opplæringsprogrammet som «høy» (36 % versus 24 %), litt flere er tilknyttet veileders prosjekt (60 % versus 49 %), og litt flere oppgir at de «i høy grad» er tilfredse med ph.d.-utdanningen (56 % versus 50 %). Det knytter seg likevel et forbehold til denne konklusjonen fordi forskerskole ikke er noe klart definert størrelse og at kandidatene selv ikke nødvendigvis skiller klart på det. Eksempelvis har flere kandidater oppgitt at de deltar i en forskerskole til tross for at dette ikke eksisterer et miljø med formell status som forskerskole på det aktuelle fagområdet.

Betydningen av opptaksår

UiO har iverksatt en lang rekke tiltak for å forbedre doktorgradsutdanningen, og det er derfor interessant å undersøke om disse tiltakene gjenspeiles i kandidatenes vurderinger av utdanningen. Samtidig er det naturlig å tenke seg at kandidater som har arbeidet lenge med doktorgraden vil se annerledes på ph.d.-studiet enn kandidater med kort tilsettingstid. For å undersøke denne problemstillingen har vi skilt mellom kandidater opptatt i perioden 2002-2008 og de som ble opptatt i årene 2009-2012. Forskjellene mellom de to gruppene er imidlertid små. Vi kan trekke fram at litt flere i den siste gruppen er «helt enig» i at de har fått grundig oppfølging av veileder (53 % versus 43 %), flere er «i stor grad» tilfreds med veiledningen (59 % versus 44 %), flere er tilknyttet veileders prosjekt (60 % versus 48 %), og litt færre har hatt noen substansiell uenighet med veileder (14 % versus 22 %). I tillegg er flere av kandidatene som ble opptatt i perioden 2009-2012 «i høy grad» tilfredse med ph.d.-utdanningen (58 % versus 43 %).

En tolkning av disse resultatene er at tiltakene for å forbedre doktorgradsstudiet har virket. Denne tolkningen behøver imidlertid ikke å være riktig; all erfaring tilsier at kandidater som bruker lang tid på studiet vil være mindre fornøyde med utdanningen enn kandidater som er i en tidlig fase av ph.d.-studiet.

10 Konklusjon

Resultatene fra spørreundersøkelsen gir grunnlag for enkelte refleksjoner om ph.d.-studiet ved UiO. Kort oppsummert er de som følger:

Kandidatenes faglige bakgrunn

Sett i lys av diskusjonen om innavl ved UiO, tyder resultatene på at dette er et mindre problem enn medieomtalen kunne tyde på. Totalt sett har 40 % av ph.d.-kandidatene tatt mastergraden ved et annet lærested enn UiO, og denne andelen er ikke mindre enn rundt en fjerdedel ved noen av fakultetene (med unntak av TF). På et aggregert nivå kan dette neppe sies å utgjøre et særlig stort problem for universitetet.

Kandidatenes arbeidssted

Undersøkelsen viser at det bare er ubetydelige forskjeller i vurderinger av ulike sider ved doktorgradsstudiet mellom ph.d.-kandidatene som arbeider ved UiO og andre steder. Det er ingen forskjeller mellom de to gruppene med hensyn til hvor ofte de får veiledning og hvor fornøyde de er med veiledningen. Det er heller ingen forskjeller mellom de to gruppene når det gjelder tilfredshet med ph.d.-utdanningen. Dette er et viktig funn som tyder på at doktorgradskandidatene ved UiO som arbeider i helseforetakene, i instituttsektoren og andre steder får god oppfølging både fra universitetets side og fra det lokale arbeidsstedet.

Kvaliteten på opplæringsprogrammet

Generelt sett vurderes kvaliteten på opplæringsprogrammet som middels, men det er igjen stor variasjon mellom fakultetene. Mens 46 % av ph.d.-kandidatene ved UV oppgir at programmet har høy kvalitet, gjelder dette for bare 18 % ved HF. Hvordan kan dette forklares?

Veiledning

Det er naturlig nok store forskjeller mellom fakultetene når det gjelder omfanget av veiledningen. På et aggregert nivå er det imidlertid ingen klare sammenhenger mellom hyppigheten av veiledningen og ph.d.-kandidatenes tilfredshet med veiledningen. Generelt sett er de fleste fornøyde med veiledningen, og bare 8 % gir uttrykk for at de er misfornøyde. Undersøkelsen gir imidlertid ingen klare holdepunkter for hva dette kan skyldes.

Undersøkelsen gir imidlertid visse holdepunkter for at det er fordelaktig å være tilknyttet veileders prosjekt. Kandidater med slik tilknytning får mer veiledning og er mer fornøyde med veiledningen enn andre kandidater.

Forskerskole

Undersøkelsen viser at det er ubetydelige forskjeller mellom kandidater som er tilknyttet en forskerskole og andre kandidater når det gjelder vurderingene av ph.d.-utdanningen. Det kan derfor stilles spørsmål ved innholdet i og betydningen av forskerskolene for kvaliteten på utdanningen, og om dette mer er en ny merkelapp på doktorgradsutdanningen enn et uttrykk for en organisatorisk endring. Det kan også stilles spørsmål om forskerskolene kandidatene oppgir å være tilknyttet faktisk har formell status som det.

Doktorgradskandidatenes alder

Undersøkelsen viser at gjennomsnittsalderen på doktorgradskandidatene er relativt høy; 37 år for de som har besvart spørreskjemaet. Dette skyldes flere forhold; bl.a. forsinkelser knyttet til barnefødsler, problemer med å ferdigstille avhandlingen innen normert tid, kombinasjon av ph.d.-studier med annet arbeid, etc. Slike forhold kan det ofte være vanskelig å gjøre noe med. Da gjenstår endringer av prosedyrer knyttet til overgangen mellom mastergraden og opptak på doktorgradsstudiet som et mulig tiltaksområde.

Til: Programstyret for ph.d.-graden ved SV
Fra: Sekretæren
Dato: 16.05.12

DISKUSJONSSAK

Betingelser for at tverrfaglige ph.d.-kurs ved UiO kan inngå i våre kandidaters individuelle studieplaner som tellende kurs

Det er en utvikling i retning av flere tverr/flerfaglige forskningsområder og -miljøer ved og utenfor UiO, og flere prosjekter, SFF-er el.l. der forskere fra flere fagmiljøer på tvers av fakultetene ved UiO vil samarbeide. Flere av disse områdene/miljøene ønsker å tilby kurs på ph.d.-nivå som kan trekke til seg kandidater med ulik fag- og fakultetstilknytning, og vil gjerne før de annonserer kurset få avklart betingelsene for at kandidater fra våre enheter kan delta på slike kurs. Dette er en invitasjon til en drøfting av de utfordringene vi står foran.

MILEN som et UiO-internt eksempel

MILEN (MILjøendring og bærekraftig Energi) er et tverrfaglig forskningsområde ved UiO der SV-fakultetet er og ønsker å være sterkt inne:

<http://www.uio.no/forskning/tverrfak/milen><http://www.uio.no/forskning/tverrfak/milen/>

MILEN har også en forskerskole som følger opp denne satsingen innen forskerutdanningen. Her er det lagt opp til et tverrfaglig seminar på 2 studiepoeng og opprettet tre MILEN-emner for ph.d.-kandidater:

<http://www.uio.no/studier/emner/sv/sv/MILEN9012/index.xml>

<http://www.uio.no/studier/emner/sv/sv/MILEN9014/index.xml>

<http://www.uio.no/studier/emner/sv/sv/MILEN9020/index.xml>

Disse 5-studiepoengs emner er tverrfaglige/tverrfakultære. MILEN har rettet spørsmålet til fakultetet om vi kan gi en betinget forhåndsgodkjenning av disse ph.d.-kursene.

En forhåndsgodkjenning av kurs forutsetter for det første at vi kan være rimelig sikre på at våre generelle retningslinjer for det enkelte kurs eller seminar fulgt. Se:

<http://www.sv.uio.no/forskning/doktorgrad-karriere/forskerutdanning/kurs/godkjenning-kurs.html> For MILEN-kursene skjedde det gjennom egne avklaringsmøter. Jon Hovi fra ISV er dessuten med i MILENs forskerskolegruppe.

For det andre forutsetter godkjenning av et kurs at det med noen rimelighet kan være relevant for det enkelte studium og for noen ph.d.-kandidater fra faget.

For det tredje forutsetter en forhåndsgodkjenning at kurset kan inngå noe sted i studieplanen, i alle fall hvis det skal være «tellende».

En forhåndsgodkjenning vil ut over dette alltid være **betinget** i den forstand at det kan være aktuelt med reduksjon i antallet studiepoeng dersom et kurs overlapper vesentlig med et annet kurs som den enkelte kandidat allerede har tatt, eventuelt dersom *store* deler av et tverrfaglig kurs blir elementært for et fags kandidater.

For MILEN-kursene og seminaret la vi disse forutsetningene fram for ISS, ISV, SAI, TIK og ØI. Alle utenom SAI ga betinget forhåndsgodkjenning, og slik at kursene kunne gå inn under frie emner/valgfrie kurs i studieplanen. MILEN har fått melding om det i en e-post. Siden SAI ikke har noen valgfrie kurs i sin opplæringsdel, var en slik godkjenning ikke aktuell. (Ph.d.-kurset MILEN9020 ble ansett som mulig kurs for enkelte antropologer.)

Til diskusjonen

Det kan være flere spørsmål som kan diskuteres knyttet til vår forskerutdanning og den utviklingen som skjer med en noe større vekt på tverrfaglig forskning. Det reflekteres også i den nasjonale utbyttebeskrivelsen for forskerutdanningen, der fakultetet har valgt den mindre ambisiøse formuleringen: «(Kandidaten) kan bidra selvstendig i komplekse, tverrfaglige arbeidsoppgaver og prosjekter.» Vi hører gjerne deres synspunkter.

Et par mindre, konkrete spørsmål reises gjennom til MILEN-godkjenningen referert foran:

- Skal vi følge den prosedyren som er valgt over for å avklare betinget forhåndsgodkjenning (av interne kurs ved UiO)? Hva med UiO-eksterne kurs?
- Er det greit at vi har en studieplan tilsynelatende uten rom for tverrfaglige emner/kurs?